

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносять
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горвіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надєсанім“ по 10 кр.
від стрічки.

БУКОВИНА

Rustica gens....

(Образок з життя).

„День добрий!“ — „Добрий день! Сідайте, панове газди!“

Панове газди, що прийшли, одні до Рускої Каєи, другі в справі прийняття синів до бурей, не думають сідати, лише намагають ся цілувати мене на привіт в руку...

Хто їх того навчив? Чому такі раби? Чому не подають руку, як рівний рівному, з свідомістю своєї власної гідности? Вони собі ціни ще не знають, амбіцію їх доси кождий старав ся нищити! Вони газди, нераз і заможні та поважні газди, але самі себе вважають чимсь низшим. До їх невільничого поведєня ми привчили, оно нас не разить; але те саме поведєне наших селян Американці висьмівають і на нашого емігранта дивлять ся бісом, гірш як на Індійця.

Довге, нечесане волосє, розіпнята брудна сорочка, грубий сєрдак на опашки, і чоботи нечищені з того часу, як вийшли з варєтату шевця. Увійшовши в хату, вносять з собою душну, прикру атмосєферу, котра остає ся по їх виході в хаті цілими годинами. Цілий вигляд їх некультурний, прикрий.

Чому оно так? Адже ті люди з тим маєтком, який нераз мають, могли би цілком инакше виглядати! Адже ті люди, мешка-

ючи звичайно над ріками, могли би щодня купати ся і не носити з собою, мов хлопску авреолу, воню поту, бруду, нечистих онучок і розпарєної шкіри! Чом же їх хто не навчить, що се їм не лиш не до лиця, але що се їй не здорово?

Наша інтелігенция не звертала ніколи уваги на се. Она досить давно вже прийшла на думку, що селян треба учити читати-писати, але доси ще зовсім маловажить будову хлопських хат, маловажить кухню і одежу хлопску, маловажить спєсіб єго життя, — думає, що инакше не може і не повинно бути.

І так в нових будинках хлопських мало коли бачимо які удіпшеня; їда селян яка була здавна проста, така остала ся й до нині, хоч з тих самих віктуалів, яких селяни уживають, можна би мати далеко поживнійші і смачнійші страви; ноша їх, нераз так само дорога, як паньска, але незграбна, без крою майєстра; а гігієна хлопського життя — то повільне самоубійство. Як у низькій, душній селянській хаті в зимі спить нераз десятеро чєляди, пацята, кури, тєлята і ягнєта, всі ми то бачили, але й на думку нам не приходить, що воздух, який в такій хаті повеєтає, просто убійчий і що треба селян доконче привчити, що можна і треба инакше то собі уладити. Коли-ж наша інтелігенция по селах уже свого впливу і на зміну життя селян?...

— Так ви хочете синів дати до нашої бурей? Дуже добре! Ви Русини?

— Ні, ми Волохи!

— Ви Волохи? А по волоски вмієте говорити?

— Не вміємо; ми лиш по руски говоримо, але ми Волохи.

— Та які-ж ви Волохи, коли по волоски не вмієте говорити?

— Ну, так; одні є унійати, от як в Раранчу, а ми Волохи волоскої віри.

— То не є ніяка волоска віра, тільки православна! А православні є й Русини і Москалі і Румуни; за то Волохи в Семигороді є також унійати, хоч они Волохи, є Русини унійати в Галичині...

Селяни отвирають широко очи, не розуміють сєго.

Чому они сєго не розуміють? Чому буковинський православний чоловік, хоч би не знав і слова по волоски, називає себе Волохом; а галицький латинник, хоч би не знав слова по польски, називає себе Поляком і яко Поляк вписує ся до конскрипції? По що жили і повмирали тисячі руских свьячеників по селах, коли за остатних кількадесят лїт не викоринили зноміж селян навіть того фальшивого погляду, з котрого користають Волохи і Поляки і дешевим коштом збільшують число свого народу тисячами або й сотками тисячів Русинів? Хто-ж о се в першій лїній повинен був по селах подбати, як не свья-

49)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Юсобилянської.

(Дальше).

Она сьміє ся. Она аж мучила ся в тій самоті. Думала вже кинутись в метіль і йти куди небудь. Відтак числила віддихи сплячої Діани; потім думала про Бога, чи властиво про Ієуса Христа, і що се на єї думку зовсім не мудро вважати себе великим, тому що не вірить ся. Що Флямарион викликав раз давно в ній чудні ідеї, котрі єї вдоволяють в кєстиві релігійній і що він муєить бути благородний чоловік. По тім сьміяла ся знов. Се все не інтерєсне; нехай він щєсь оповідає. Се він дуже гарно зробив, що відвідав єї саме нині; се просто добрий учинок; она нині так чудно настроєна, особливо з полудня прикри чути просто давили єї.

Єї нервовість, повна ожданя, виводить єго з рівноваги і він, придивляючись їй, як говорить, мішає ся сам, здає ся, єму не достає відваги говорити.

Вкінци оповідає, що був в єї батьківщині, що відвідав і єї крєвких, привіз їй листи і поздоровленя від панни Марії і від тїтки. Катя вже цілком доросла панна, котра мабуть скоро віддасть ся. Все остало ся там по старому, гори,

котрі она так любила, мієто, люди... лиш вуйко постарів ся помітно. Впрочім він казав єї, „одиноке дитя одинокої єго сєстри,“ поздоровити і переказати, що єї фотографія висить над єго ліжком, та що він єї так заєвєгда любив, у тім високім ковчєрі Штуарт і з спущєними косами; він єї не забуває і навіть вибирає ся відвідати. Зоня за кілька неділь вичає ся з своім давним поклонником, з колишнім правником...чи Наталка собі пригадує? Він сьмівав заєдно з нею дуети прєгарним барітоном... О, она пригадує собі.

Він оповідав, а она перебивала єму питаннями двома-трьома параз.

Спогади з рідних сторін відсєвіжили ся в ній так сільно, що она мов бачила все перед собою. Дім, в котрім виросла, комяту, в котрій мешкала разом з бабуєєю. Дім Маєвского з височєнными старинними смєреками перед ганком, єго „паньський“ плеканий город з білими штахєтами. А відтак їх город, де по алеях она нераз бігала мов стріла, а діти ловили єї, одного разу навіть і він. Тоді зачіпило ся єї довге волосє за якийсь корч і він сиймав єї. Ах, она сьміяла ся тоді так сєрдєчно, а всі діти разом з нею; а в неєго аж очи горіли з якоїсь шалєної утїхи...

У всіх тих спогадах, що минали по-при єї душу образами, виринали прєгарні гори буковинські, улюблені єї поодинокі скали і яри...

Все те було таки дуже гарне. А тепер? Тепер ділив єї від того лиш час.

„Все те було таки дуже гарне!“ відозвала єя она параз в голоє, і споглянула на неєго.

„Що таке?“

„Все те, що було: минушієть. Чи не так?“

„Для мене она мертва.“

„А для мене ні!“

„Се звичайно так у жінок.“

„Що?“

„Ну, жінки кохають ся звичайно в минушієть.“

„А мужчини ні?“

„Взагалі ні. В мужчин переважно будучність на оці.“

„Отже й у вас так?“

„Чому би і в мене не мало так бути?“

„Давнійше були в вас иньші думки.“

Він сьміав ся.

„Давнійше!“

„Ви переконували мене, що не вірите в ніяку будучність.“

„Я був огірчений; я був хлопцем. Хто би впрочім розбирав такі слова!“

Она дивила ся зчудовавана на неєго.

„А я думала“...

„Ви думали! Я сам думав тоді“, казав він усєміхаючись, „значить: в тій хвилі думав, коли говорив се. Однак, Боже мій, час із своїми проявами не минає по-при чоловіка безслідно. Єго пориває могуча струя життя з собою, і кождий рік, ба, кожда днина відобє на нїм свое питно і він

щеники? Тимчасом не подбали о се і ми тепер маємо Волохів, котрі не суть Волохами, маємо Поляків, котрі не суть Поляками, маємо в своїм народі елемент, котрий лише задля свого фальшивого погляду на справи віри готов нас кожної хвилі покинути, ба й дає ся легко перетягати в противний бік. Отсе наслідки „свідомої патріотичної роботи“ нашого духовенства по селах! Пора би вже опам'ятати ся і знати і других учити, що православними є не лиш Волохи, що латинниками є не лиш Поляки, і що віри з народністю мішати не можна.

З сим фальшивим поглядом на віру і народність ми стрічаємо ся на Буковині дуже часто. Підтримуване і ширене такого погляду очевидно лежить в інтересі Волохів, але цілком не в нашім рускім інтересі. Тому то й доминаємо ся і будемо доминати ся так від св'ятих, як і від учителів, аби при всякій нагоді освідомлювали і в тім згляді селян.

Взагалі інтелігенція наша по селах мабуть не тямить, як відповідним словом або прикладом, без великих заходів, може багато зробити. Що се справді можна, свідчать ті села, в котрих поодинокі люди поробили з селян культурних людей. Але, розуміє ся, інтелігенція сама повинна знати, чого хоче і як до того має забирати ся. Взяти швабську кольонію на увагу і наше руске село, хоч би і найзаможніше, зараз видко величезну різницю. У швабськїм селі хати красні, всюди порядки, жите з якоюсь оглядою, а в руских селах того всего нема, хоч би людей і стати було на се.

Пригадуємо тут і радимо добре застановити ся над словами д-ра Олеськова, котрий видачи наших селян в Канаді, прийшов на такі думки: „В Америці — каже він — нема хлопа, там всі пани, що знають собі цїну. А наш селянин, вихований в довгій неволі, темний, обдертий, нехарний, забуваючий завжди на своє достоїнство людске, робить між Американцями вражїне гірше Китайця або Індійця, через що Американці дивлять ся на него з погордою. А вже найгірше разить їх ота

невільничя покірливість наших селян, котру би справді треба вже тут з них викоринювати і затирати кастові різниці. Але проте кілька лїт життя на американськїй вольній землі змінює нашого селянина на „поступового“. Потребу оглади своїх земляків пізнали вже Русини, осілі в Сполучених Державах, і коли наш переселенець Лемко заїде до своїх в Пенсільванії, то там беруть его між себе і держать в хаті на своїй кошт, поки лучше не привычить ся правил приличности. Наших дівчат держать так дві і три неділі, поки не навчать ся в людскім товаристві так, щоби своїм не робили встиду. Кождий переселенець до Америки мусить завчасу навчити ся чистоти, носити стрій світовий, панський, не світити голими грудьми, а передовсім не понижати себе самого.“

„Живемо — каже дальше др. Олеськів — і працюємо для народа від многих лїт, а в пору, коли тільки нарід переступив границю своєї вітчизни, показує ся, що треба було трудити ся в напрямі такім, який ніколи і в голову нам не приходив. Треба було будити потреби культурні, а ми тимчасом одушевляли ся „народною філософією“ і другими високими прикметами нашого народу, котрі, коли добре розглянути ся по світі, найдуть ся в тій самій мірі хоч би у таких народів, як — Індіяни.“

НОВИНИ.

Чернівці, дня 7-го серпня 1896.

Іменоване. При львівськїм суді краєвїм іменований Іван Масляк авскульптантом.

Перенесеня. Почтовий асистент Іван Глинський перенесений з Чернівців до Кіцмана, а асистент Антін Кусік з Кіцмана до Чернівців.

Є. В. Цісар дарував погоріцям в Устю Зеленім 1000 зр., а погоріцям в Новоселци Язловецькїй 200 зр.

Міністер залізниць Гуттенберг приїжджає, як тепер вже докладно знають, в четвер дня

13-го с. м. до Чернівців. Про програму подорожи довідуємо ся: Міністер побуде в Чернівцях один або два дні, опісля поїде до Новоселиці, Глибоки і Берегомету. По скінченю інспекції поїде міністер до Панки, де тепер перебуває его сестра. — Побут міністра на Буковині визискають компетентні власти і товариства, щоби міністри предложити жаданя краю на поли залізниць, а они стремлять головно до заснованя осібної дирекції руху в Чернівцях. Бажати-б лише, щоби просьби не остали й сим разом без успіху, як всі дотеперішні. Уже від кількох лїт старають ся сойм, виділ краєвий, міська рада, торговельна палата і т. д. о засноване осібної дирекції руху, але доси ми чули лише обіцянки без реальних наслідків. А зміна титулу „інспекторат руху“ на „управа руху“ певно нікого не вдоволить, коли з тим не сполучене розширене круга діяльности тутейшого уряду залізничного.

Руский народний театр переїде не, як було заповіджено, до Гусятина, але до Борщова, де розічне рад представлень дня 13-го с. м.

До нового виділу „Народної Волі“, політичного товариства радикалів в Коломиї, ввійшли яко голова др. Кирило Трильовський, заступник голови др. Северин Данилович, а яко секретар Дмитро Германюк.

Уличні агітатори румунізаторскі. У відповідь на спростоване п. бар. Мустаца, поміщене нами в ч. 156, отримали ми на доказ, що покровитель „руских консервативов“ агітує вже навіть по улицах проти всего, що руске, отсе писмо: „Діяло ся то 16. липня с. р., як я був в Чернівцях із своїм сином, що саме тої днини зробив вступний іспит до рускої гімназії. Щоби поділити ся сею утіхою не йду а біжу до „Народного Дому“. А тут нападає мене на улици якийсь панок, високий, худий, чорний, із закрученим вусом, ще й в окулярах тай питає мене: „Ви відки, газдо? Як називаєте ся? Куди ідете з хлопцем?“ — Я видивив ся на него, а далі кажу: „Я В. Н. із К. та йду сказати в „Рускій Бесіді“, що мого сина приймили до рускої гімназії.“ — Сї слова ввололи того панка дуже, бо вибрикнув ся на мене: „А ви на що дали хлопця до рускої гімназії? То нема вже иньшої гімназії?... А до „Бесіди“ і самі не ходять і другим відраджуйте; бо там нема нічо доброго!“ — Я-ж ему на то відрізав таки по просту: „Неправда, що в „Народнім Домі“ нема нічо доброго та що пани з Рускої Бесіди не є наші приятелі; таж світ знає, як они за нами вминають ся.“ А на конєць питаю его: „А ви що за один, що мене так кабуєте не знати за що?“ — „Я барон Мустаца“, відповів. — „Ага, то ви той, що на наших проводирів завжди нападаєте і всіх

змінює ся несвідомо. На властиву квінтесенцію життя приходить чоловік аж з часом. Впрочім я мав тоді по часті і слухність. Будучність то як блудне світло. Она спіняє уживати краси життя, она то — старість. В погоні за нею роздроблюємо сили і ледви добачуємо то, що нам подає теперішність.“

„Се правда“, відповіла она задумчиво. „Де головно о те, як властиво чоловік захоче ся супроти життя.“

„Так. Від того залежить чимало. Я пересвідчив ся, що ще наймудріше захочувати ся пасивно, і дбати передовсім за себе.“

Сї очи замиготіли.

„Значить, не бажати нічого, не давати нічого, бути недвижним мов та багнїста вода?“ промовила з перелетним усміхом.

Він спаленів.

„Чому не бажати і не давати нічого? Я не думав так. Я думав, що все має свій час і наступає само собою. Прискорювати які небудь події або обяви, то нерозумно і нема нічого поганішого і шкідливішого над передчасні твори. Они пригадують калїцтва. Моя філософія лише мужицтвом“, додав опісля глумливо, „неправда?“

„Мужицтвом? О, ні — але малодушністю!“ відповіла сумно. „Ждати! Боже мій, все, все лиш ждати!“ Сї слова вимовила з якоюсь гіркою розпущею.

„Але-ж ви чудні!“

„Ждати!“ перебила она ему нетерпеливо і мов слїдила чим раз далі за якоюсь думкою. „І чому? Ах, ми така низько-думаюча маса, що не вміє одушевляти ся! Чи я не казала вже раз сего? Створити щось таке, що поривало би! Та маса з самого ожиданя і невольничої податливости запала в нидіне. Чому в нас так мало гордості і відпорної сили, так мало наклону до величчя, так мало поривів до могутности? Чому, чому оно так?“

„Не судить за скоро“, відповів він живо, „тих, що в них не відзиває ся ще кров будучности. То не є ще ніяка сила і ніякий поступ!“

„Я засуджую тих, що можуть більше зробити, як дбати про буденні цілі, або що служать лиш партиям. Чому не служити в спосіб гарний своїй вітчизні або хоч своему талантови? Але ми — ні!“ повторила ще раз гірко, „ми не горді, ми наймити з природи і вміємо лиш жаліти ся! Ненавиджу тих, що лиш проливають слези, як і тих, що не мають в собі тепла!“

„Я також; але я маю в собі тепло.“

Она усміхнула ся, а відтак задивила ся на свої білі, тонкі руки.

„І тому, що я тут у вас, треба і вам дізнати ся про се тепло.“

Се мало дзвеніти жартовливо, однак его лице змінило нараз свій вигляд і він усміхнувся нервово-вимушеним усміхом.

Она дивила ся на него допитливо, майже неспокойно, але не обзивала ся.

„Се бачите — в тім річ, що я заручив ся...“ Мовчанка.

Сї лице побіліло і мов задеревіло, а уста стратили мяжку рухливості.

„Так?“

І знов мовчанка, а опісля знов: „Так!“

Він вимовляє се зміненім нараз, майже поганим голосом, а погляд у него несмілий, здичілий. „З донькою мого шефа, адвоката Мідера. Знаєте, она зве ся Ванда.“

„Ванда?“

„Так. Адаже ви єї знаєте!“

„Я не знаю... так... з виду!“

І она не має бідше що казати. Не має зовсім нічого і не знає нічого.

Він блідий мов крейда, глядить на неї, як она пересовує скоро перстені на пальцях, глядить на єї довгі віі і як она мовчить.

І ніби що-ж там такого стало ся, що не обзиває ся; нехай би лиш одним слівцем!... Але куди вже йї до бесіди! просто занїміла.

Що за страшенно дурна, унокоряюча хвиля! І она мовчить якось дивно. В ній тремтить якось дивно. В ній тремтить наглядно жите, сказав бись, і в найменшїм пальчику нерви напружені до крайности, і з цілої єї істоти рве ся щось на волю, але уста мов поражені...

В яке огидне положене заліз він — ух! Перед ним лежала книжка, поезій Гайного. Ухопивши книжку отворив єї без думки і его очи опинили ся на першїм стишку:

нас Русинів одним махом з сего світа знищити хочете? Був би я панови баронові ще не одно сказав, та погадав собі: шкода кожного слова, обернув ся й лишив его, як на щидлі. — Чей єї подробиці пригадають панови баронові его „шляхотний“ учинок!

Галицька краєва комісія для ревізії катастру податку ґрунтового розпочала свою діяльність дня 4-го серпня с. р. Після §. 17 закона з дня 12-го липня 1896 мусить комісія покінчити свою роботу найдалше до 6 місяців. Однак в тім часі мусять бути після §. 16 згаданого закона подані і вислідні ухвал комісії в нових клясових зуставленнях і повітових переглядах, а та буде вимагати що найменше двох місяців часу. Отже для самого полагожденя своїх праць не буде мати комісія більше часу як чотири місяці. Супротив того просить комісія сторони інтересовані, котрі хотіли би ще вносити які рекламациі що-до оцінки ґрунтів, щоби зробили то найпізніше до 15 вересня с. р. і тим способом подали комісії можливість справу совістно полагодити.

Винovníк замаху довершеного минувшої суботи у Відні доси ще не висліджений. Також не звісна доси цілком замаху. Поліція арештувала кілька осіб. По переслуханю всіх випущено на волю. Вказівки, що служать за підставу доходження, дуже неясні. Також непевна річ, чи чоловік, що приніс пачку до робітні Баша був лише післанцем, чи може злочинцем. Знають о нїм то, що був одїтий як муляр і обляпаний ванном. Говорив по німецьки з чеським акцентом. Під адресою Баша був напис: Plachen Masinen Modelle. З того, що в слові Maschinen стояв знак s замість sch, догадують ся, що винovníк замаху єсть з походження Чехом. — Челядникови Шікови, котрий був в часі замаху в робітні, показано в поліції збірку фотографій знаних злочинців. Шік каже, що в одній фотографії пізнає цілком певно черти чоловіка, котрий приніс бомбу. Для потвердження того переслано ту фотографію до шпиталю Боніфратрів, де тепер лічить ся скалічений в часі вибуху челядник Ен. Ен сказав також, що се той самий чоловік: тимчасом поліція гнеть вислідила, що той чоловік помер уже тому кілька літ.

Пожар ліса. В лісах кардинала-митрополита Сембратовича вибух в п'ятницю, дня 31-го м. м., з невідомої причини огонь. До суботи до полудня горів сегорічний зруб, і певно був би огонь ще далше тривав, як би не уяв попудни дощ. Всего згоріло около 30 моргів зрубу. Шкоду, яку на разі годі обчислити, поносить виключно підприємство вирубу лісів, котре зрубані зимою дерева не встигло ще з місяця забрати. Адміністрація митрополітичних лісів не поносить ніякої

шкоди, хіба в молоднику, який сего року засіяли.

Замок в Сучаві. Сего року вели ся далше розсліди розвалин старого замку в Сучаві. Соїм і виділ краєвий дали на ту ціл запомогу, отже можна було далше розкопувати розвалини. Найбільшу часть мурів уже відкрили і зробили план, як той замок будували. Найшли в землі два алябастрові камені з написами, котрі відослано до Відня для відчитаня, а крім них ще й мідяні монети, котрих разом з знайденими торік буде звиш 1000. Консерватор директор Рометорфер іслав з 8—10 тих монет до Відня, до Букарешту і до Штокгольму. Найшли також відпадки міді, по котрих міркують, що в замку була монетарія, і то—як здогадують ся— фальшива монетарія. Один румунський професор Фляйшер зібрав багато згадок у старих літописців про сей замок в Сучаві і небавом се видрукує. — Торік в осени найшли в замку кости якогось великого чоловіка в малій пивниці з віконцем, привалені двома каменями. Найшли при них лише зелізну спинку і більше нічого. Кости лежали мабут в скрині. Сего року винайшли велику готську камінну браму, а близько брами малі двері в стіні. Крім кафлів, заліза, камінних куль, люльки, згаданих монет і т. п. найшли якусь тканину, ткану металевими дротами, частину малої статуї, а властиво частину орієнтального плаща з тої статуї, богато золоченого, красно пізелюваного. — Боятъ ся, щоби мури не завалили ся, тому будуть їх також направляти, що заховати одинокий в краю замок давних воєводів. В Сучаві єсть окремиї комітет, котрий опікує ся сїм замком. Найдені річи будуть переховувати ся почасти в Сучаві, а почасти в краєвім музею в Чернівцях.

Філія тов. „Руска Школа“ отворить ся небавом у Вижниці й розбудить, надіємо ся, межи учительством і прочою рускою інтелігенцією сего повіту живіший рух, що дай Боже! Статут потверджений вже бук. правительством і то по руски, як се тепер вже правильно дїє ся.

Руска часопись „Свобода“, котра виходить в Mt. Carmel в північній Америці, розвиває ся дуже добре і безперечно найбільше причинює ся до організації тамошних Русинів. Добір матеріялу, на котрий редакція очевидно кладе велику вагу, в „Свободі“ різнородний і о свілько ми звідси можемо міркувати, певно цікавий для американських Русинів. У фейлетонах стрічаємо вже від довшого часу крім передруків, як Франка, Федьковича і иньших, також ориґінальні праці, як д-ра Андрія Чайковського, Мих. Павлика, а також американських руских письменників, котрі помаленьки починають також виступати. „Свобода“ видала н. пр. яко 1. книжечку свого видавництва

„Образки з Америки“, котрі написав Бузько. Коштує 10 центів. А про далше видавництво читаємо в „Свободі“: „Видавництво наше почали ми отсими ориґінальними, цікавими, американськими образками. Слідуюча книжка буде передрук дуже цінної історії „Народний Рух Австро-Угорських Русинів“ М. Павлика. По-при ту книжочку задумали ми видати дуже цікаву історійку, але почекаємо, як наші люди будуть купувати першу книжочку. Преці кождому звісно, що наклад коштує гроші, а де їх взяти, як ніхто не споможе? Купуйте, братя, книжки, а ми постарамось для вас о такі красні, поучаючі, якіх ще не читалисте.“ Також календар руский видає американське товариство „Союз“. Будуть в нїм образки, повісти і научні статі. — В найновішій числі читаємо між иньшим цікаві споминки з Канади.

Папські відзначеня. Віцедиректор львівскої рускої духовної семинарії о. Осип Мільницький і сьвященик при тійже семинарії о. Сидір Дольницький одержали титул папських прелатів. А папськими шамбелянами іменовані о: Михайло Соневицький, гр. кат. катехит при гімназії в Бережанах; Михайло Кульматичий, парох в Городку; Кароль Левіцький, парох в Ляшках Королівських, і Григорій Словицький, парох в Козлові, каменецкого повіта.

Конець еміґрації. Бразилійський консул в Генуї повідомив тамошний австро-угорський консул, що бразилійське правительство заборонило цілковито еміґрацію галицьких селян і рішило заборонити везти на бразилійську землю навіть тим, котрі переселяють ся на власні кошти, а то тому, бо галицькі еміґранти хочуть всі осісти в Парані, а нігде инде. Сім положило бразилійське правительство конець еміґрації. Але нема сумніву, що найдуть ся все ще такі безсовістні люди, котрі далше дурити-мутъ легковірних селян і заохочувати до еміґрації на власну погибель. Тому повинні всі сьвященики і учителі повідомити селян о повисшій рішеню бразилійського правительства і так поветримати їх від неминучої нужди.

Самосуд. В місцевости Цезарі на Угорщині жила циганка, до котрої удавали ся люди за ворожбами. Але вікниці люди обурили ся на ню і посуджували єї о чари. В ночи виволікли циганку з ліжка, затагнули єї в гори і спалили там на кострі з дров, политих нафтою. Сей страшний злочин є сумним доказом великої темноти наших селян.

Добродій дітий. В Каліфорнії помер один богач, що в своїм завіщаню записав дохід з 900 долларів на закупно цукорків для шкільних дітий. Спадкоємці сповнюють єю послідню єго волю дуже совістно по нинішній день, а діти

„Theurer Freund! Was soll es nützen,
Stets das alte Lied zu leiern?
Willst du ewig brühtend sitzen
Auf den alten Liebesiern?“

Ach, das ist ein ewig Gattern,
Aus den Schallen kriechen Kiechlein
Und sie piepsen und sie flattern
Und du sperrst sie in ein Büchlein.“

Він верг книжку від себе і мов ожив в тій хвилі.

На него находить щось, щось давне, добре знаване, щось, чого він не розбирав ніколи. Не яка думка, спомини, се щось зовсім иньше. Се щось сильне, зухвале, горде, уираме, що перемогало его пераз при стрічі з нею, і чому піддавав ся завжди.

І на его устах з'явив ся нараз глумливий усміх. Він звертає голову в ту сторону комнаты, де Діана розтягла ся знов до снаня і говорить голосом, мов би нічого не стало ся.

„Діано, ти гарна звірюко, холи ста!“

Єї погляд — великий, палаючий і острій зарозом. „Ви єї любите?“ спитала.

„Ах, атже она прегарна собака!“

„Ні, я думаю про вашу суджену“...

Він звертає ся блискавицею до неї і по его лиці розливає ся горячий румянец. Опісля викривляє з погордою уста і мовить з притиском:

„Розуміє ся, що люблю єї.“

І він ненавидить єї вже, і за то одно питане. Що за шалена, безлична відвага, питати его о се!

Він відчув, що між него а неї вступило щось, щось важке, погане. Він спотикає ся на тім і оно корить его і обурює проти неї, обурює страшенно. Оно єуне ся на него, обхоплює его; він обтряє би ся з того, задонтав би се! Оно гідке, нестерпиме і в его умі приймає вид пересвідченя, що оно має право ставити єму таке питане і що се питане доторкає ся сотень струн в его душі і всі они відзивають ся негармонійними, прошибаючими звуками.

Він ненавидить єї. Ненавидить все, що єму здавало ся на ній ліпше і тонше; ненавидить, бо відчуває, що в неї є „раса“ і що їх ділитъ степенъ чистоти.

„За чотири неділи відбуде ся наше вінчане“ говорив далі з огидною ніхою. „Я й їздив тому в рідні сторони, щоби полагодити там деякі справи.“

„А панна Марія?“

„Що-ж?“

„Она переселить ся до вас?“

Він зачудував ся: „Чому до мене?“

„Отже ні?“

„Я не бачу найменшої причини до того...“

„Я думала, бо ви обіцували їй те так часто.“

Він засміяв ся на силу.

„Се була романтика. Слава Богу, я єї вже позбув ся.“

„Ви вже стілько позбули ся!“... Она каже се якось мимоходом, бай дуже, а все-ж таки з якимось незамітним, роздражнюючим усміхом.

Він екнив.

Она корить его і бе в самі найвражливійші місяці. Она его знає, его, котрого деінде цінять так високо... Однак хто она така, тога зарозуміла креатура? Чим она виєша від него, що так кидає єму погордою в очи?

„Я вже не одного позбув ся“, промовив він, „але ви помиляєте ся, думаючи, що в мене не остало ся ще доволі сили.“

„Ви справді спосібні“...

І з якою інтонацією вимовляла знов ті слова, чи неіронічно? В нїм збурило ся все нутро. Він підніє ся з свого місця. Обое гляділи на себе палаючими очима.

„Чого ви властиво від мене хочете?“ спитав він.

„Чого-ж би я могла від вас хотіти?“

(Далше буде).

славлять того Каліфорнійця яко „великого добродія“ і люблять его більше, як славного свого президента Вашингтона.

Нові невидимі лучі. Ще цілий світ займає ся відкритем Рентгена, а вже доносять про нове відкритє Генрика Бекварда, котрий винайшов новий рід невидимих лучів. Так як Рентген, так і Беквард відкрив се случайно. Він пере-свідчив ся, що всі соли уранові, котрих часть має прикмету флюоресценції, навіть по довнім переходанню в темноті видають лучі, що проникають через тіла непрозорі і відбивають їх черги на плитах фотографічних. Прикмета флюоресценції урана є вже від досить давна знана, але що видає лучі невидимі, про те ще дотепер не знали. Лучі тоті відрізняють ся від рентгенівських головню тим, що не ломлять ся і можуть відбивати ся. Се такі прикмети, котрі не мають дотепер ще вартости практичної, а іно саму вартість наукову.

Нічого собі судия! В американській державі Кентукі є в однім повіті окружним судиею якийсь Джон Паттен, котрий від 1893 р. ніколи не був тверезий. Підчас виборів в 1893 р. він сильно пив, а по виборі він з утіхи почав подорож по повіті, котрої доси ще не скінчив, але на котрій день в день запивав ся. Він не міг очевидно ніколи урядувати, а его заступники жадали відшкодованя. Вкінці було губернаторови сего за богато і він почав против того судії слідство. Показало ся, що Паттен від 1893 р. не міг урядувати, бо все був пияний. В вересні 1894 р. хотів раз урядувати, але присяжні зараз таки его оскаржили о пиянство, а від того часу Паттен все лише старав ся, відложити свій процес на пізнійше. Мабуть в жадній європейській державі не можливо, щоби судия так довгий час не сповняв свого уряду. Та Паттен, здає ся, належав до верховодячої в его краю партії, бо інакше таке навіть в Кентукі не було би можливе.

Телеграми „Буковини“.

З дня 7-го серпня 1896 року.

Відень. Почтовий комісар Рихард Лішперт в Чернівцях іменованій почтовим секретарем.

Відень. Президент міністрів гр. Бадені поїхав до Галичини, відки верне до Відня 15-го с. м. — Міністер заграничних справ гр. Голуховський поїхав до Індії на аудієнцію до цесаря.

Париж. Після донесень Agence Navas вдерли ся Турки на Креті в доми чужинців. Власти не можуть собі ради дати.

Атени. Военні кораблі Hood і Linnos відїхали з поспіхом до Гераклеон, де Турки напали християн, кілька осіб убили і ранили, а заступника російського консула тяжко побили. Гассан Паша тяжко ранений.

Брікс. На просторі, де минушого року усунула ся земля, о півночі зачала земля рухати ся, через що завалили ся два доми, а кілька домів ушкоджені. На щастє ніхто з людей не потернів. Рух залізничий до Комотав перерваний. Причина нещастя невисліджена.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галіна сторін 110, вісімки, ціна 30 кр., з пересилкою 35 кр. В день святаї волі. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, ціна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передилатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Буччанича.

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателів, гостей і публіку, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів

→ (заснований 1812 р.), ←

а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сїй нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу укліно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прошу о часті замовленя і пишусь

з поважанем

Стефан Гаїна.

Конкурс до бурси.

Виді „Руского Народного Дому“ в Чернівцях розписує сим конкурс на принятє учеників до „Бурси“ товариства з слідуючим шкільним роком 1896/7.

Приймаючи до „Бурси“ взагалі учеників-Русинів шкіль середних, відзиваємо ся в сїй справі передовсім до родичів і опікунів тих учеників, що в речинці перед ваканціями зложили вступний іспит до 1. класи новооснованої н. к. низшої гімназії в Чернівцях (при улиці шкільній), як також і до тих родичів, що ще по ваканціях наміряють записати свої діти до сеї гімназії.

Бурса „Народного Дому“ дасть своїм вихованцям: вигідне помешканє (в комнатах товариства, ул. Петровича 2); харч, опал, світло, усугу і пранє 3); достарчить їм—о скільки на то призволять фонди—книжок і приборів шкільних: 4) постарає ся о відповідний їм надзір, в потребі і о лікарську опіку та о полєкнє шкільної науки через совієтних інструкторів; взагалі займе ся як найстараннійше цілим їм вихованєм.

Місячна оплата за одного ученика вносить 15 зр., однак бідних учеників буде приймати ся і за знижену оплату, а по змозі навіть цілком безплатно; належитість можна після умови сплачувати також натуральними і віртуалами.

В поданю, заосмотренім метрикою, свідомством шкільним і евентуально свідомством убожества (коли подає ся о зниженє оплати) треба виразно заявити, за яку оплату бажають собі родичі принятє своїх дітей до бурси; ученики, що вже перед ваканціями зложили вступний іспит до 1. кл. гімназійальної, не потребують залучувати метрики і свідомства шкільного. Приняті до бурси ученики мають виказати ся при вступі, що посідають 4 пари біля, 2 рушники, 2 простирала, подушку, ковдру або кошик і відповідну одежу. Поданє належить вносити найдальше до 15-го н. ст. серпня с. р. до заряду Бурси „Руского Народного Дому“ в Чернівцях, ул. Петровича 2.

Від Виділу „Руского Народного Дому“, Чернівці, дня 23-го липня 1896.

—●● Інтелігентна молода ●●—

ЖЕНЩИНА

принялась би радо заряду домашнього господарства на приходстві або в иньшій більшій домі. Адреса: Е. М. в Чернівцях, ул. Нового Світа ч. 12.

2—3.

РУСКА КАСА

Для оццности і пожиток, створене за вєстванє а отриманого поручення, в Чернівцях, ул. Петровича 2.

Приймає вкладні націнці на 5 1/2 процент від членів, що записали їду членську вкладку. Дивіденда від членських вкладок може в році 1896 вносити найбільше 6 1/2 процент (с. 18 стат.)

Членська вкладка вносить 20 зр. а. в. Селяни, що згодують ся о пожитку, як також дучателі повинні предложити книжкову позачку і аркуші пожитку.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, вносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передилатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Котвица

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі, загально признаний знаменитий усмирюющий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх апіках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з осторожністю лише флажки зі знакам охоронним „Котвица“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.

Пам'ятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Хто хоче мати добру і дешево МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як вєсди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обєдужу Ває по братньому.

З поважанєм

В. Данилевич,

машинист у броварі Штайнера в Чернівцях, при ул. головній ч. 20.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

